

Извештај од одржана VI-та online сесија
ОХРИДСКА ШКОЛА НА ПРИРОДНОТО ПРАВО
„ОСНОВИ НА РЕФОРМАТА НА ПРАВНИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
И ЕКОЛОШКАТА ПРАВДА“
12 октомври, 2021 година

Задоволство ни е да Ве известиме дека Центарот за стратегиски истражувања „Ксенте Богоев“ при МАНУ со поддршка од Амбасадата на САД во Скопје на 12 октомври 2021 година ја одржа бта сесија на Охридската школа на природното право, на тема: Основи на реформата на правниот систем во РСМ и Еколошката правда.

Охридската школа на природното правото овозможува развој и соработка на студенти на државните и приватните факултети но и практична обука за правилна примена на законските решенија што претставува новина и напредок во реформирањето на правото преку предавања и размена на искуства и вештини. Како и минатите години, така и оваа настанот беа поканети студенти на постдипломски студии (втор циклус на студии) и студенти на докторски студии (трет циклус на студии) од правните, политичките и економските факултети во рамките на државните и приватните универзитети во државата.

За да го задржиме континуитетот и покрај предизвиците и ограничувањата од пандемијата, Организациониот одбор реши оваа година Школото да се одржи на хибриден начин па така, дел од учесниците присуствуваа во МАНУ а дел се настанот го следеа по електронски пат. Амбасадата на САД овозможи техничка поддршка на настанот за учесниците и студентите да имаат можност да ги следат излагањата и предавањата без потешкотии.

Настанот започна со поздравен говор на раководителот на ЦСИ МАНУ, **акад. Владо Камбовски**. На наше големо задоволство Школата ја отвори **Н.Е. Г-ѓа Кејт Мари Брнз**, Амбасадор на Соединетите Американски Држави во Република Северна Македонија, која ја поздравува традицијата на одржување на школото и го изрази задоволството на добрата соработка меѓу МАНУ и Амбасадата на САД во Скопје.

По нејзиниот говор, свои излагања имаа и **г-дин Бојан Маричиќ**, министер за правда на РСМ и **г-дин Насер Нуредини**, министер за животна средина и просторно планирање на РСМ. Посебен придонес за Охридската школа на природно право даде и излагањето на **Н.Е. г-дин Клеменс Која**, Шеф на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, како долгогодишни поддржувачи на реформите во правосудниот систем особено во поглед на казненото право и казненото процесно право. Првиот дел од Школата заврши со излагање на **г-дин Жарко Хаџи Зафиров**, Адвокат и Програмски раководител на Центарот за правни истражувања и анализи. Тој истакна, меѓудругото, дека (не)примената на законите од областа на животната средина ја роди идејата за воспоставување еколошка правда што бара постојана работа во областа на унапредување на животната средина преку сеопфатен научен и стручен пристап.

По поздравните говори и кратките излагања, Школата продолжи со вториот работен дел, за правните и економски аспекти на реформата РСМ, на кој **акад. Владо Камбовски** говореше за моменталните реформи во правниот систем во државата, а потоа свои излагања од економски аспект имаа и **акад. Таки Фити** и **проф. д-р Изет Зеќири**, дописен член на МАНУ, редовен професор и поранешен декан на Факултетот за бизнис и економија во при Универзитетот на ЈИЕ, кој зборуваше за Ефикасноста на управување со комуналниот отпад во Република Северна Македонија.

Третиот работен дел, беше посветен на правната и судска заштита на (правото на здрава) животна средина и беше модериран од **проф. д-р Лазар Нанев**, судија во Основниот суд во Кавадарци и професор на Правниот факултет, Универзитет Гоце Делчев во Штип. Тој го започна овој работен панел со свое излагање за судската заштита и имаше интересен приказ на предметите во РСМ што се однесуваат на заштитата на здрава животна средина. Потоа, предавањата продолжија со **проф. д-р Гордана Лажетик**, професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, која говореше за потребата од ефикасен надзор и спроведување на еколошките политики и регулативи зајакнувајќи ја имплементацијата на меѓународните еколошки стандарди.

На големо задоволство на организациониот одбор, поканата да предава на Охридската Школа ја прифати **Prof. Jim Lofton**, адвокат и предавач на ДУТ и УЈИЕ. Во својата кариера, меѓудругото, тој бил помошник главен советник за Airports & Environmental Law FAA (Federal aviation Association), а како Fulbright Scholar во РСМ, тој предава владеење на правото и застапување на судење на Државниот универзитет во Тетово и Универзитетот на Југоисточна Европа, започнувајќи во јануари 2021 година. Во своето интересно излагање, тој на уникат начин го пренесе стекнатото знаење и искуство, прикажувајќи ги американските искуство во справување со предизвиците на заштита на животната средина.

Работниот панел продолжи со излагање на **м-р Фросина Антоновска**, советник на Министерот за животна средина и просторно планирање, која се осврна на Законот за климатска акција во РСМ, за климатската акција и за преземените иницијативи на глобални и регионални нивоа. Предавањата продолжија со **д-р Елена Мујоска Трпевска**, научен соработник во Центарот за стратески истражувања во МАНУ, која направи приказ на анализата на институционална и правна рамка на животната средина. Работниот панел го затвори **м-р Константин Битраков** од Центарот за стратески истражувања во МАНУ, кој зборуваше за улогата на управното судство во случаите кога Владата и другите јавни органи (на пример, општините) не ги исполнуваат законските обврски за донесување на општи акти и плански документи.

Последниот четврт работен панел беше посветен на Практични предизвици во поглед на стратешкото застапување и имплементација на правните правила во областа на животната средина и беше модериран од д-р Елена Мујоска Трпевска. Традиционално, на Охридската школа активно учество земаат истакнати практичари од посебни области, па така оваа хибридна сесија на школата беше затворена со сеопфатно излагање на г-дин Никола Јовановски кој на умешен начин ги прикажа сите активности на „Проектот за добро управување со животна средина“ кој е финансиран од UK aid преку Владата на Обединетото Кралство, а го спроведува Центарот за правни истражувања и анализи како организација која стана препознатлива по успешните иницијативи, посебно во областа на заштитата на правото на здрава животна средина. Една од иницијативите што заслужува посебно внимание, како што истакна Јовановски, е формирањето на Платформа за еколошка правда и значењето на заедничка одговорност, соработка и координација односно овозможување интерсекторски начин на соработка меѓу сите засегнати и заинтересирани, професионални и стручни индивидуи, организации и институции во борбата за зачувување на животната средина.

За сите активности на членовите на Платформата за еколошка правда е изработена посебна веб страна, достапна [тука](#).

АГЕНДА	
10:50-11:00	Учесниците се приклучуваат кон линкот за состанокот и се регистрираат
11:00-12:00	Отворање и првични забелешки (модератор: акад. Владо Камбовски) <i>Акад. Владо Камбовски, раководител на Центарот за стратешки истражувања при МАНУ</i> <i>Н.Е. Г-ѓа Кејт Мари Брнз, Амбасадор на Соединетите Американски Држави во Република Северна Македонија</i>

	<p>Г-дин Бојан Маричиќ, министер за правда на Република Северна Македонија</p> <p>Г-дин Насер Нуредини, министер за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија</p> <p>Г-дин Клеменс Која, Шеф на Мисијата на ОБСЕ во Скопје</p> <p>Г-дин Жарко Хаџи Зафиров, Адвокат и програмски раководител на Центарот за правни истражувања и анализи</p>
12:00-13:00	<p>Дел 1: Правни и економски аспекти на реформата во Република Северна Македонија (модератор: академ. Владо Камбовски)</p> <p>Академ. Владо Камбовски, раководител на Центарот за стратески истражувања при МАНУ</p> <p>Академ. Таки Фити, академик</p> <p>Проф. д-р Изет Зеќири, дописен член на Македонската академија на науките и уметностите</p>
13:00-13:45	Кратка пауза
13:45-15:00	<p>Дел 1: Правна и судска заштита на (правото на здрава) животна(та) средина (модератор: проф. д-р Лазар Нанев)</p> <p>Проф. д-р Лазар Нанев, судија во Основниот суд во Кавадарци и професор на Правниот факултет, Универзитет Гоце Делчев во Штип</p> <p>Проф. д-р Гордана Лажетиќ, професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје</p> <p>Prof. Jim Lofton, Attorney and Professor State University of Tetovo and South East European University</p> <p>М-р Фросина Антоновска, советник на Министерот за животна средина и просторно планирање</p> <p>Д-р Елена Мујоска Трпевска, научен соработник во Македонската академија на науките и уметностите</p> <p>М-р Константин Битраков, асистент-истражувач во Македонската академија на науките и уметностите</p>
15:00-15:30	<p>Дел 3: Практични предизвици во поглед на стратешкото застапување и имплементација на правните правила во областа на животната средина (модератор: д-р Елена Мујоска Трпевска)</p> <p>Г-дин Никола Јовановски, Центар за правни истражувања и анализи</p>
	Заклучни констатации и затворање на Охридската школа

Извештајот го изработи
Д-р Елена Мујоска Трпевска
Член на организациониот одбор
ЦСИ МАНУ

